

SZÉKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY UJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: esütörtökön és vasárnap.
Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán
küldve: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér.
Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk-
48 kúring 10,489. sz. — Helyközi telefont 15. sz.
Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendők.

FELELŐS SZERKESZTŐ
BETEGH PÁL
LAPTULAJDOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhely, Kossuth-utca
31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendők.
Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szög
szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cm
8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyilt-tér sora 1 korona

Tiszák merényleteinek mélto betetőzése.

A választói javaslat érdemleges kritikája.

A „Székely-Udvarhely” eredeti közleménye.

VI.

Ha az egész javaslat oly szomorú nem lenne, ha a választói jog révén a nemzetre háruló alkotmányjogi kérdés oly fontos nem volna, a javaslat 84. és a következő szakaszait a legnagyobb hahotával kellene fogadnunk. E szakaszban foglaltakkal ugyanis a Tisza et Co cég választójoggyár közhasznú társaság egész új találmánnyal lepte meg a hűledező emberiséget. Találmányával kimutatta, miként lehet a fából vaskarikát csinálni szenzációsan tette tönkre az orosz дума, sőt a persa parlament választói törvényeit is.

A javaslat mellett ugyanis garáncálva van a feltétlen kormányt támogató képviselő választása anélkül, hogy vesztegetésekre, itatásokra, hivatalos korrupcióna volna szükség. Eddig a kormány támogató többségi párt össze toborzására milliók voltak szükségesek, jövőre azonban erre a nyilván törvénybe is ütköző műveletre a legszigorubb esetben is csak 1.700.000 koronányi összeg tökéletesen elég lesz, amely összeget pedig a kinevezendő képviselők szíves örömezt kidrúkolhatnák s így nem lesz többé szükség oly cselekményre, amely miatt Déry Zoltán jogos vádat emelhetne.

A javaslat szerint ugyanis 100 választó polgár a választást 6 nappal előzően állíthat jelöltet s az írásbeli jelölő okmányt a választási elnök tiz választó polgártól átvenni köteles. Ha azonban a választási elnök mind a száz aláíró aláírását és személyének a választóvali ugyanazonosságát kétségtelesen valóságnak nem ösmerné el, vagy azok valósága ellen aggályai volnának: a jelölést visszautasíthatja.

Ezt még kétszer teheti meg úgy, hogy a választási határnapot megelőző harmadik napon visszautasított jelölés többet aztán meg nem újítható.

Teheti ezt a választási elnök anélkül, hogy ha reá rosszhiszeműség igazoltatnék is, nem kerülhet megérdemelt helyére: a fegyházba, ha törvénytelen intézkedése oly zavargást idézne is elő, amely százak életébe is kerülne; ő mégse jutna megérdemelt helyére: az akasztófára, hanem törvénytelen törvénytelen cselekménye csak 4000 korona maximális büntetést vonna maga után, amit pedig az ekként a törvény egyenes kijátszásával mandátumhoz jutott pasas, tütyörészve fizethetne ki.

Különbben a mult választási vizsgálóelésekből kikerült tömeges petíciók sorsa kétségessé teszi azt is, hogy vajjon ki kellene-e fizetnie?

A javaslat szerint ugyanis, minden választás elleni visszaélés miatt indi-

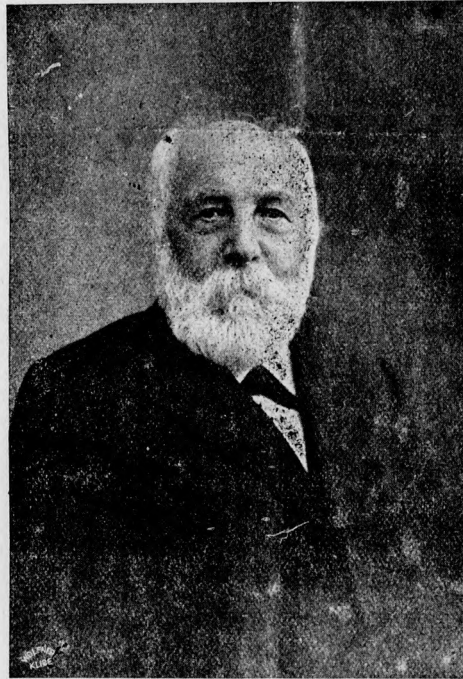
tott ügyben harmadfokban a belügyminiszter határozná és a legdurvább törvénytörés mellett létrejött választást sem érheti a megsemmisítés, amiről nyilván készakarva feledkezett meg az azt megszerkesztő illusztris társaság.

De nem folytatom ezeket tovább, hiszen ha jó érzésű ember a javaslatot elolvassa, undorral kell attól elforduljon, hanem reá térek arra, hogy a javaslatnak az eddigi Tisza-recept szerint való keresztül hajszolása: mily következményeket vonna maga után.

Borszéký Soma.

(1828—1913.)

Borszéký Soma ny. min. osztálytanácsost január 19-én eltemették Nagyszebenben. Nincs terünk a megboldogult életének teljes méltatásával, itt inkább a mezőgazdaság érdekében kifejtett önzetlen munkásságának felsorolására szorítkozunk rövid élet-

rajzi adatok kíséretében. Borszéký Soma Csikvármegye Almásmező várméltóságának épületében született 1828-ban. Iskolai elvégzése után 1847-ben Kolozsváron jogi képzettséget szerzett. A magyar szabadságharc elragadta a fiatal jogászt és a kolozsvári XI. honvédszázadban végigharcolta az erdélyi csatákat, míg végre 1849. október 6-án, a dévai fegyverletétel alkalmával fogságba került. A gyulafehérvári várfogság után ismét állami szolgálatba lépett, de „rebe” is” volta miatt sokat hányták-vetették. Tiz év alatt tizenhét helyen volt szolgálatban. Már 1861. évben a bukaresti főkonzulhoz rendelték szolgálattételre. 1864. évben szászrégeni főügyész, míg 1868. évben végre a földmívelési, ipar és kereskedelmi minisztériumba mint segédfogalmazó lett kinevezve. Onnan küldötték ki 1872. évben Mehádia és Konstantinápoly tanulmányozására, 1873-ban a bécsi világtárlat tanulmányozására. 1887. évben áthelyezték a földmívelési osztályból a kereskedelmi osztályba és 1887-ben teljes elbocsátást és nyugdíjazást nyert.

Valójában Borszéký Somának ezidőtől kezdve fejlődött ki nagyobb munkaköre. Különösen a szabadalmi ügyek terén a méltatlan elbánás után sem nélkülözheték sokoldalú tudását és mint napidíjast nagy napidíjakkal együtt alkalmazták a nyugdíjba küldött Borszéký. Ez elégtétel volt a méltatlan bánásmódot.

Tekintete ezután a székely nép szomorú sorsa felé fordult. Nagy célok, szép eszmék megvalósítására szentelte életét. Különösen a székelységet teljesen elkerülő vasúthálózatok foglalták le figyelmét. Az ő agyában fogamzott meg a három év előtt megnyílt székely körvasut terve, melyet szóval és írásban terjesztett, szorgalmazott a megvalósulásig. Másik és nagyobb vasútterve, mely Budapest — Kolozsvár — Marosvásárhely — Székelyudvarhely — Sepsiszentgyörgy — Bodzaiszoros és Konstanca feketetengeri kikötőt egyenes vonalban kötné össze, csak eszme maradt.

Az 1912. évben Csiktusnádton tartott „Székely kongresszus” bőséges tárgyalmaza közül magasan kiemelkedett Borszéký Soma székelyvasut javaslata, melyet a magyar kormány is magáévá tett és bár csak részben, megvalósított. Borszékýnek a vasutakról Székelyudvarhelyt kiadott könyve még ma is forrásmunka és irányítóul szolgál az erdélyrészi vasuti politika vezetőinek.

Borszéký Soma a Csikmegeyi Gazdasági Egyesületet előbb a Szövetséges Gazdasági Egyesületek gyűlésein, a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége megalakulása óta a szövetségben képviselte állandóan.

Mint méhészt, egyike volt azon legelsőeknek, akik belátták azt, hogy csakis szövetkezve, örszetartva boldogulhat a magyar méhészt. Borszéký volt, aki az Erdélyi Méhészt Egyesületet kapcsolatba hozta az Országos Méhészteti Egyesülettel és a széthuzást, a kicsinyeskedést megszüntette.

Az OMGE. gyűlésein még hivataloskodása idejében több alkalommal megjelent a földmívelési és kereskedelmi kormány képviselőletében, melyről régi hivatalos jegyzőkönyvek tanuskodnak.

Legnagyobb eszméje volt a székely iparos légió, melyet sok és nehéz fáradság után megvalósított. Több mint háromezer székely fiu ment az ország különböző városaiba iparos pályára. Közel félezer azok száma, akiket Borszéký Soma Budapesten gondozott és akik a jó öreg bácsit „édes apánk”-nak szólították.

Borszéký Soma elhunytával elveszett egy önzetlen nagy harcosa a székyiség eszméinek. Munkaereje, kitartása példaképpen fog állani az utókor előtt, mert 86 éves kora dacára a multévi székelyszövetségi gyűlésen is megjelent Csikszeredában és hallottuk ajkáról a csüggedők lelkesítését. Mikor felolvasták, hogy öt év alatt a székely birtokból 62 ezer hold jutott román kézre, azt mondotta rá: „ahhoz öt év kellett, de a székely karja, kardja azt öt óra alatt visszahódítja, ha szükséges.” Olyan ember mondotta, akinek része volt véres csatákban és fél évszázadnál tovább tartó csendes társadalmi munkában.

Nyugalma legyen esendes. Munkássága szolgáljon példaképpen az utódoknak. p.

Polgárság és munkásság. Vizsgálat a székelyderzsiek ügyében.

A politikai érdeklődés központjában tagadhatatlanul a tömegsztrájk áll. Mindenkit, politikust és nem politikust az érdekel: lesz-e sztrájk vagy nem? Csodálattal kell szemlélőnk a magyar munkásság küzdelmét, azt a bámulatos összetartást, a melyet a társadalom egy rétegében sem látunk. Példaadó az a lelkesedés ideális célokért és az az öntudat, az a köteleesség, a mely minden zselekedetüket irányítja. Meg kell hajolni azok előtt a szegény polgárok előtt, kikkel szemben a legmostohább a sors, a kik alig, hogy tengetik életüket és mégis, szerény jövedelmükből vagyont tudnak, nagy összegeket félretenni, hogy egy alapjában véve eszmei célért: az általános választójogért sztrájkba léphessenek, a miből a legjobb esetben is csak egy jövőző generáció látja anyagi hasznát.

De egyedül áll talán a történelemben is, hogy a munkásság sztrájkját a polgárság szívéből-lelkéből támogatja, holott a polgárság érzi meg leginkább a sztrájkot. Történelmi erőnek kell itt működnie, hogy a társadalom széthúzó rétegei között ezt az együttérzést és együttműködést kiváltsa. Legelső sorban a Választójog Orsz. Szövetsége és a Reform Klub mondták a sztrájk támogatását, amely klubok pedig lateiner elemeket: ügyvédeket, tanárokat, kereskedőket stb. foglal magában. Majd sorra nyilatkoztak a kereskedők, iparosok, a főiskolai diákság, a magántisztviselők, szóval a társadalom mindazon része, a melyet a büntető törvény nem tilt el a munka abbahagyásától.

A munkásság és polgárság egyetértésének ügyét legelső sorban Justh Gyula mozdította elő. Legfőbb érdeme talán Justh Gyulának, a függetlenségi és 48-as párt illesztés vezérének, hogy ő volt az első, aki a függetlenségi és 48-as párt régi programjához híven, az általános választójog eszméjét felkarolta, s azt egy nacionalis, radikális polgári párt programjának alapvető pontjává fogadva el, kiemelte e nagy eszmét az elvi deklaráció homályából. Az első magyar politikus, a ki felismerte a munkásságban rejlő óriási nagy erkölcsi és politikai erőt és a nemzetközi szociáldemokrata pártot megnyerte a nacionalis politika támaszául s az a párt, a mely minden államban a nemzeti alapon álló pártokkal szemben áll, nálunk éppen a legsovinisztább magyar párttal áll szoros és megértésen alapuló fegyverbarátságban.

A polgárság és munkásság gyönyörű egyetértését még intenzívebbé és teljesebbé tette Vázsonyi Vilmos Míg Justh Gyula az ellenzéki, a függetlenségi polgárokat nyerte meg az általános választójog támogatására, a mitől legyünk őszinték, eleinte a Kossuth-párt vezetői idegenkedtek, Vázsonyi Vilmos, a kormánypárthoz legközelebb álló kereskedők és iparosok körében fejtett ki hathatós propagandát. Segítségé e sietett az adótörvények elleni mozgalom, mely megindítását és országos jellegűvé alakulását éppen Vázsonyinak köszönhetette. És itt van az a pont, a melyen Vázsonyi Vilmos ekesszólásával, nagy szónoki képességével rámutatott a helytelen szociálpolitika és a választójog közötti összefüggésre és kimutatva, hogy jó szociálpolitika csak az általános, egyenlő és tisztes választójogon alapuló népparlamentől várható, a nagyrészt kormánypárti kereskedőket és iparosokat is a kormány ellen fordította.

Hatalmas, talán véres küzdelem előtt állunk. A ki a legtöbb áldozatot hozza, a ki legbecsessebb kincsét, egészségét, életét is feláldozza, ha kell: a „munkásság”. A polgárság nem habozhat, nem töprenghet azon, hogy mi a teendője. Amint a fővárosi polgári körök és testületek sorra állást foglaltak a tömegsztrájk mellett, mi sem késhetünk és ki kell jelentenünk minden kétséget kizáróan, hogy a tömegsztrájkot mi is helyesnek, a polgárság, a választójog érdekében állónak tartjuk és azt úgy erkölcsileg, mint anyagiilag támogatjuk.

Dr Bognár Oszkár.

— A csendőrség nem hibás. —

(Saj. Tud.) A »Székely-Udvarhely« megírta, hogy Székelyderzs községben üldözik a lakosságot és lépten-nyomon beleje költözködnék a különben törvényes uton mozgó polgárságba.

Országos feltűnést keltett a január 19-én tartott unitárius egyházközségi gyűlés miatt, január 23-án véghez vitt illetéktelen csendőri beavatkozás is, amelyről a fővárosi napilapok szintén a megbotránkozás hangján írtak.

A »Székely-Udvarhely« közleménye alapján — mint értesülünk Reschner Győző csendőrhadnagy, székelyudvarhelyi szakaszparancsnok, a vizsgálatot azonnal elrendelte.

Szolga Albert járásörmester, székelyudvarhelyi járásparancsnok, mint a kányádi csendőrség közvetlen felelőse, kiszállott a helyszínre és a legszigorúbb vizsgálatot foganatosította a Székelyderzsben volt csendőrökkel.

A vizsgálat befejezve még nincsen és így annak részleteiről tudomással sem bírhatunk.

Annyit azonban ismételtelen kijelenthetünk, a miat ezt első tudósításunkban is hangsúlyoztuk, hogy a csendőrséget nem hibáztatjuk annál kevésbé, mert a vizsgálat eddigi folyamán már kitűnt, mikép tényleg nem a csendőrség a hibás a székelyderzsi polgárok méltatlan meghurcolásáért.

— Az általános sztrájk. A magyarországi szociáldemokrata párt vasárnap rendkívüli kongresszuson tanácskozott a politikai tömegsztrájkokról. A régi képviselőház történelmi emlékü üléstermében tartották meg a kongresszust a budapesti és a vidéki kiküldöttek. A kongresszuson határozati javaslatot fogadtak el a tömegsztrájkokról, a melynek megkezdésére a pártvezetőség a kellő pillanatban felhívást fog kibocsátani. Érdekes tény, hogy a munkásság, mint fontos, sőt talán mint legfontosabb tényezővel számol a polgárság rokonszenvével a most készülő tömegsztrájkokkal szemben. A polgárság lehetőségeit keveset fog szenvedni a sztrájktól, viszont a munkásság is áldozatokat vár a polgárságtól, a mikor ő mindent áldoz és a mikor polgári jogokért száll harcba. A határozati javaslat kimondja, hogy a Lukács-kormány választójogi reformjavaslatával nem tekinti beváltottnak sem a király ünnepélyes formában többször adott ígéreteit, sem a mostani és az előző kormányok programjaiban vállalt választójogi kötelezettséget. A pártgyűlés felhívja a szervezett munkásságot, hogy e tervet ellen haladéktalanul vegye fel a legélesebb harcot s folytassa azt mindaddig, amíg ez a terv és ez a kormány eltűnnek. A pártgyűlés felszólítja a pártvezetőséget és a párt összes szerveit, szervezeteit, hogy az országos tömegsztrájk előkészületeit a legapróbb részletekig haladéktalanul ejtsék meg, a pártvezetőség az annak idején kimondandó tömegsztrájk idejének, tartalmának s minden egyéb részleteinek megállapítását a pártvezetőségre bizza.

— Tizenhét éves férjek. Az új katonai törvény alapján a honvédelminiszter körrendeletet küldött a vármegyékhez, amelyben tudatja, hogy ezentul az olyan fiatalok férjakként, akik még sorozás előtt állanak, nem kell kivételes nőülési engedélyért folyamodniuk, mert ha az anyakönyvi törvényben előírt 18 éves kort elérték, akkor minden előzetes kérvényezés nélkül nőülhetnek. Ez a rendelet folyó hó 1-én már érvénybe lépett. Ezentul tehát engedély nélkül is lehetnek 18 éves koru férjek. S mindezt a honvédelminiszter most, az amugy is rövid farsang elmúltával mondja...

Borszéky Sománé férje haláláról.

Levél a »Székely-Udvarhely« szerkesztőjéhez

Boldog emlékü Borszéky Soma nyug. miniszteri osztálytanácsos, a székelység Soma bácsija életének utolsó napjairól, rövid betegségeiről, elhunytáról, temetéséről és egyéb megható részleteiről, mely érzésű levelet írt hozzánk özvegy Borszéky Sománé szül. Györffy Anna, a jóságos Nagyasszony. Ezzel a levéllel érthetővé teszi, hogy miért nem kaptunk gyorsabb értesülést Soma bácsi haláláról.

Bár erre engedélyt nem kértünk, úgy véljük, szolgálatot teszünk Borszéky Soma hálás tisztelőinek, viszont a Nagyasszony igaz fájdalmait is enyhítjük azzal, ha e levelet — utólagos jóváhagyás reményében — közzé tesszük.

Ez a szerkesztőnkhez intézett levél így szól:

Édes Pali Öcsém!

Olyan váratlanul borított engem gyászba drága jó Soma bácsim halála, hogy azt ki nem lehet mondani.

Már újév óta gyöngékedtet és folytonosan azt mondta, hogy ő már halott ember. De én egy-egy tréfával elűtöttem. Egy kissé köhögni kezdett és január 11-én este lefeküdt. Másnap nem engedtem felkelni és orvost hívtam. Ez egy kis torokfő katarhust állapított meg. De különben olyan jól volt, jól evett, jól aludt, hogy minden nap fel akart kelni.

Igy volt január 16-ig; akkor délelőtt egészen elváltozott. A doktor úgy találta, hogy szívgyengülés állott be és január 17-én este 9 órakor behunyta örökre áldott szemét, akinek mind: pillantása csak a székely testvérek jölte felé irányult. Itt hagyott engem mérhetetlen gyászba. Én Istenem! hogy is élek még...

Édes Öcsém! Nagyon köszönöm a »Székely-Udvarhely« lapba való megemlékezést és kérem akarom, valahogy még egyszer hozza belé, hogy szörnyű fájdalmam az oka, hogy szomorú jelentést nem nyomtattattam. De azért meghallották többen és elmentek a végüljára kísérni. Maga a plebános: herceg Hohenlohe kikérte, hogy ő fogja eltemetni a jó Soma bácsit. Én nem mentem; én nem voltam az eszemnél...

Még egyszer kérem Édes Pali, azért a szeretetért, a mellyel Soma bácsi magam iránt viseltetett, tegye jóvá valamikép az én hibámat, hogy az udvarhelyiek gondoljanak olyan részvétellel reá, mint a hogy ő törekedett az ok boldogulásukat előmozdítani.

Hisz most is vasuti munkálatokon dolgozott; az íróasztalán maradtak a sok irányu fogalmazványai...

Én Istenem! Mennyit fáradott és az eredménybe részt nem vehetett.

Magának és ked. családjának őszinte szívből és lelkenből minden jókat kívánok; a jó Isten őrizze ilyen csapástól, kívánja Nagyszobon 1913. január 28.

szerető nénije:

özv Borszéky Sománé.

Rövid séták a városi költségvetés körül.

Írta: Szabó József szabó, városi képviselő.

IV.

Ingatlanok jövedelme.

A város főhelyén, a Kossuth Lajos utcában egy ház helyért évi 30 koronát kap a város. Ilyen ház hely nyolc van. A Kossuth-utca végétől felfelé, majdnem egy utcát képeznek. Mindannyi jó hely, kereső hely, forgalmas utca nyílnak, nagy terjedelmük van és mégis a taxája csak 30 K.

Ezelőtt a szent Ferenc-rendi barátoknak volt egy szindikusuk. Ez a fináncszű ember a barátoknak azt a tanácsot adta, hogy az akkori cigány-utcai házhelyeket négyszög ölenként adják el a háztulajdonosoknak. Azonban előbb kérdezzék meg a lakosokat, mit adnának érte.

A lakosok kapva-kaptak az alkalmon és ki-ki — tehetsége szerint — 16—20—30 koronát ígért a házhely négyszög ölért.

És mi lett ebből? Aki megvette, az még jól járt. De aki nem vette meg, annak kötelességévé tették, hogy a beígért vételárnak hat százalékos kamatát fizesse évenként; tehát 4—5 annyit, mint a mennyit addig fizetett.

Én ugyan nem ajánlom azt, hogy a város is ezt az eljárást kövesse. Azonban, ha a helyeket eladják és azok vételárát elkölthetetlen alapként takarékpénztárba helyezik, a nyolc házhely nem 421 koronát, hanem évi 4—5000 koronát is behozna.

A barompjac felső végén, a vasúti állomással szemben is van egy jó nagy hely: most faraktár. Klein Zsigmond bírja 701 koronáért.

A mint hallom — ezt a nagy helyet korábban kérte volt egy másik cég is, amit a város akkor nem adott oda. Hogy miért? Azt nem tudom. De hogy egy ilyen hely, amely bérletjének oly óriási hasznot hajt, csak 701 K-át érjen, azt elképzelni nem tudom.

Ezuttal még csak egy fonák- esetet kívánok feljegyezni. Ez pedig a sétatér nagy részét elfoglaló tennisz-pálya, melyet a Korszolya-Egylet évi 18 koronáért bír.

Hát már engedelmet kérek, de az iszonyú költséggel készült és most is évi 1956 korona kiadással főtartott sétatéren, valószínű fényűző pazarlás a 18 K-ás tennisz-pálya, mely az utat is elzárja a sétatér legszébb részétől.

Apropó! Abból az 1956 koronás összegből, vajjon nem jutna-e pár száz korona a sétatér gátkörül omladozó és jó nagy darabon már be is omlott partjának néhány cölöppel és ággal való megkötésére?...

HIREK.

— **Gyertyaszentelő-Bo'dogasszony** napja van ma, melyen a keresztény kath. egyház azt ünnepli, hogy Mária e napon ajánlotta föl Jezust a jeruzsálemi templomban a menyői Atyának. A misét megelőzőleg az istentisztelethez szolgáló gyertyákat most szenteli a pap. Mariát és Jezust az egyházi törvény nem kötelezte volna a templomban való megjelenésre, de hogy az embereknek az alázatosságban és engedelmségben fényes példát adjanak; másrészt hogy azok, akik nem tudták, miképp a törvény reájuk nem vonatkozik, meg ne botránkozzanak, — a bűnösök sorába állottak s teljesítették a törvény parancsait. 1912. esztendő telt el azóta. A közélet emberei szörnyen megváltoztak. Ma már nem az alázatosságban, törvénytiszteletben adják a felemelő, magasztos példát a vezérek, hanem éppen ezek ellenkezőjével henegeznek arcátlanul a forumon. Csoda-e aztán, ha a rossz példákat oly sokan követik?!... Aki tiszta forrásból akar meríteni, bizonyára nem a mai törvénytípró, nemzetpusztító vezéreknek sajnálatos, valóban elszomorító duhajkodásait tekintti mintának, hanem az isteni Megváltó szeretetét, önzetlen becsületességét, alázatosságot és ezek alapján megdicsőülést hirdető örök ígéretét. Ott egész biztosan megtisztul a lelke, megnemesül a szíve és így majd önmaga és embertársai javát is munkálhatja — minden vezér...

— **Művésznők betegsége.** Országos részvételt keltett Blaháné, a nagy művésznő betegsége, aki influenza és légsőhurut bántalmakban szenvedett. Állapota most már

jobbra fordult, de 8—10 napon belül még nem léphet fel. — Annál nagyobb aggodalommal és rendkívüli részvétellel vesszük a hírt, hogy Maleczky Vilmosné, aki több, mint két évtizede neveli az énekeseket a hazai színpad részére, régebben kiváló koloratur énekesnője volt az Operaháznak és negyven esztendő művészi multja tekinthet vissza, napok óta eszméletlen és baloldali szélhűdés is érte. Mindazonáltal kezelő orvosai nem mondanak le a reményeségről, hogy megtarthatják az életnek. Maleczky 1873-ban lépett fel először az Operában és Nopcsa intendánsága idejében vonult nyugalmába. Azóta, mint az Országos Zeneakadémia énektanárnője fejtett ki áldásos tevékenységet.

— **Az időjárás** erős hidegre fordult. Pénteken 19 Celsius fok hideget mutatott a hőmérő. Tegnap reggelre már enyhült, a mennyiben 11 fokra mérséklődött. Kevés hó is esett. Gyertyaszentelőre aligha megcsordul az „eszterhéj” s így hát korábban várhatjuk a tavaszt.

— **Köztársasági képviselőjelölt.** Székely György munkaparti képviselő halálával az ifyfalvi választókerület mandátuma gazdátlanlanná vált. Az Országos Köztársasági Párt is állít jelöltet, mert Háromszékvármegyében erős talaja van. Kiss Lajos étfalvi ref. lelkész, az ifyfalvi függetlenségi párt elnöke, Dr. Nagy Györgyhez levelet intézett és a jelöltség eltagadására kérte. Dr. Nagy György azonban pártjában Dr. Szacsavay Gyula kézdíjárshelyi ügyvéd jelöltsége mellett foglalt állást. Dr. Szacsavay évekig volt elnöke a háromszékvármegyei függetlenségi pártnak; nagy része volt abban, hogy Kézdíjárshely városa s a kézdí kerület a legnehezebb időkben is függetlenségi képviselőt választott.

— **Műkedvelői előadás.** A székelyudvarhelyi polgari önképző és segélyező egyesület e hó 16-ikán jótékonycélu műkedvelői előadást rendez — mint azt már mult számunkban említettük. A próbákat megkezdették és javában folynak. A meghívókat közelebből szétküldik. Az előadásra ezuttal is felhívjuk közönségünk figyelmét.

— **Székely Társaság.** A brassói Székely Társaság (nálunk ez is szünetel!) — mint a „Brassói Lapok” írja — most tartotta meg évi közgyűlését Dr. Zakariás János ügyvéd elnöklésével, aki kegyeletes szavakkal emlékezett meg a székelység ügyeinek három elhunyt kiváló munkásáról: *Tauszik B.* Huzókeres. és iparkamarai elnökről, *Borszékely Soma nyug. miniszteri osztálytanácsosról* és *Dr. Székely György nyug. főispán, az ifyfalvi kerületi orsz. képviselőjéről.* A közgyűlés 11 új tagot vett fel s ezzel a tagok száma 262. Dr. Zakariást egyhangulag ismét a Társaság elnökének választották.

— **Csökken az állatcsempészet.** A szerb és román kereskedelmi szerződések szigorú egészségügyi szabályokat állítottak fel a külföldi húshezozatallal szemben. Ennek a következménye lett a nagyarányú állatcsempészet, a mi különösen a román határszélen folyt vigan, úgy, hogy a kormány széleskörű intézkedésére volt szükség, hogy ezt úgy, hogy megakadályozza. A csendőrséget a határszélen megerősítették, megtörtént a kellő intézkedés az állatok törzskönyvezése iránt. Ezek az intézkedések csökkentették is az állatcsempészetet, a mirek örvendetes hatása a határszéli állategészségügy terén észlelhető.

— **Erdélyrészi orsz. kirakóvásárok** február 2-án Vamosgálfalva; 3-án Csikkarcfalva, *Etéd, Gyéros, Gyergyóditró, Katona, Küküllővár, Práznár, Somkerék, Szamosujvár, Ujgyháza;* 4-én Bánffyhunad, 5-én Szásznádas; 6-án Bonyha, Magyaros, Nagymás, Szilágycséh; 7-én Hosszúfalva; 8-án Barót, Torda; 9-én Köszvényes; 10-én Nagyilonda.

— **Uj fém.** Andrew Gordon, a világhírű kohász, egy eddig teljesen ismeretlen fémöt fedezett fel Nelsonban (Britt Columbia),

melynek Kanadián nevet adott. Az új fém hasonlatos a platínához és nagy tömegben található. A felfedezés igen nagy jelentőségű, mert a platina kiváló tulajdonságai megvannak az új fémekben is és e mellett nagy tömegben lelke, tehát technikai és kereskedelmi szempontból nevezetes a felfedezés. A tudományos intézeteknek és kísérleti laboratóriumoknak mostanában küldték szét.

— **A honvédtüzérsztek képzése.** Az ujonnan felállított honvédtüzér ezredek tisztikara természetesen a közös hadseregből a honvédséghez átlépett magyar honnosságu tisztékből alakul. Mint a Politikai Híradó értesül, a Ludovika Akadémián új tanfolyamot szerveztek, a melyből kikerülő hadnagyok a m. kir. honvédtüzérséghez osztattak be.

— **Pesti Tükör** címmel Biró Lajos, az immár európai hírv. drámai és ragyogó tollu publicista főszerkesztősége és Dr. Bethlen Oszkár, az ismert kitűnő újságíró felelős szerkesztőségében folyó évi március első napjaiban új politikai napilap indul meg Budapesten. A lap naponta délután háromnegyed hat órákor jelen meg és 4 fillér lesz az ára példányonként. A Pesti Tükör ideális függetlenséggel indul meg. Sem a kormány, sem a pártok, sem a gazdasági hatalmasságok közelebe nem férhetnek.

— **Minden megjegyzés nélkül.** A magyarok szervezeti függetlenségi és 48-as kör választmánya felségfolyamodással fordult a királyhoz, amelyben hivatkozva a trónbeszédbe tett ígéretre, arra kérték, bizzon meg más államférfiakat a valóban demokratikus választójog elkészítésével, mert — mint a beadvány mondja — „Lukács és Tisza, a magyar nemzet ezeréves alkotmányának e sirásói, nem fognak soha a királyi ígéretnek megfelelő választójogi javaslatot előterjeszteni”. A felségfolyamodványt most kézbesítették vissza a kör elnökének, Nagy Ádám Jánosnak — minden megjegyzés nélkül.

— **Szülői gondatlanság.** Fodor János városfalvi székely gazda hasonló nevű, négy éves fiát január 27-én borzasztó halál érte. A gyermeket édes anyja egy kisebb testvérkéjével felügyelet nélkül hagyta a tüzhely mellett. A kis János ruhája tüzet fogott s mire az édes anyja hazatért, lángokban állott a gyermek és a súlyos égési sebek miatt kiszenvedeit. A gondatlan anya ellen büntető eljárást indítanak.

— **A „Vendéglősök Lapja”** Thász György szerkesztésében immár 29-ik évfolyamát futja. Ez a nagy idő erős bizonyossága annak, hogy ez a hazafias, igazán magyar szellemű lap kiváló missziót teljesített és teljesít közéletünkben. A lapra ebben az évben az eddigénél is jobban irányul a közérdeklődés, különösen a vendéglősöké, mert az ipartörvény módosításánál ez a lap hivatott arra, hogy a közvélemény előtt a vendéglősipar helyzetét és igényeit helyes világításba helyezze. A „Vendéglősök Lapja” élénken van szerkesztve s zamatos magyar nyelvezetével nemcsak a vendéglősöket érdekelheti, hanem mindenkit, különösen a borkereskedőket, bortermelőket, a kik céljaiknak a legsikeresebb hirdetési szaklapot találják benne. A „Vendéglősök Lapja” előfizetési ára negyedévre 3 K. Szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, I. ker. Verpeléti-ut 5.

— **A balkáni háborúskodás** ügye perceről-percere változik. A lapok hol harcot, hol békét hírdetnek. Legutóbbi hírek szerint — Bulgária felmondotta a fegyverszünetet. A hadviselő felek között hétfőn este veszi kezdetét az ellenségeskedés. Londonból pedig a szkutari török helyőrség fényes győzelméről hoz hírt a táviró. Egész Európát bizonytalanságban tartja a balkáni ügy. Bizony rosszabb állapot ez még a háborúnál is.

Tanulónak 2-4 középiskolai osztályt végzett fiatal fiut felvesz Betegh Pál könyvnyomtató-intézetébe Székelyudvarhelyt. A fiu havi fizetést kap.

Eternit pala a jelenkor legtekélyesebb tetőfedő anyaga.

Eternit pala működik kívül szilárd, ruganyos, csekély súlyu, fagymentes, tűzbiztos és vihartálló.

Eternit pala évek óta használatban van mint tetőfedő anyag mindenütt, még a legkedvezőtlenebb éghajlati viszonyok között is fényesen bevált, ott is hol más tetőfedő anyaggal semmi kép sem lehetett boldogulni.

Eternit pala könnyűségénél fogva kiválóan alkalmas szalma, bádoggal kátránylemezzel tetők átfedésére, mert nem igényel erősebb tetőszerkezetet.

Eternit pala fedések javításmentesek.

Eternit pala jelentékeny szigetelésénél fogva nyáron hűvösebb más fedésnél s ezért gazdasági épületek fedésére is rendkívül alkalmas.

Eternit fedéseket vállal:

JAKOBOVITS ARTHUR

fiókja

SZÉKELYUDVARHELY,

Bethlen-utca 18. sz.

és szívesen szolgál tetősíkra-
zok beküldése ellenében díj-
mentesen költségvetéssel.

Hirdetés az üzlet lekel
Hirdetés nélkül
nincs forgalom! HIRDESSEN tehát
a „Székely-Udvarhely“-ben

Milliók

használat

Köhögés

rekedtség, harut és nyálkás-
ság, göres és hörharut ellen

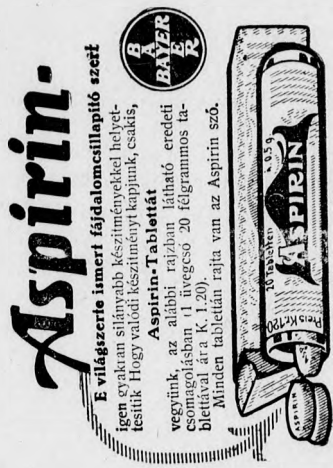
KAISER-féle

mell-karamellakat

a „három fenyővel.“

6050 közjegyzőileg hitelesített
bizonyítvány orvosok és
magánorvosoktól a biztos ered-
ményt igazolják.

Kiválóan kellemes ízű bonbon!
Csomagokban 20 és 40 f-ért, dobozban 60
f-ért. Kapható gyógyszerárakban és drogu-
erárakban. **ZSETKÉY JÁNOS**
gyógyszerésznél Hemoródszentmárton község.

Aspirin.

E világszerte ismert fájdalomcsillapító szert
igen gyakran súlyosabb készítményekkel helyet-
tesítik. Hogy valódi készítmény kapjunk, csakis,
Aspirin-Tablettát
vegyünk, az alábbi rajzban látható eredeti
csomagolásban (1 üveges 20 félgrammos ta-
blettával) ára K. 1.20.
Minden tabletta rajta van az Aspirin szó.

Paplanokat ramán min-
denféle minták
szerint előnyös árakban, pontosan
elkészít **Dané Annuska** Székelyudvar-
helyt. Temető-utca 4. sz.

**Eladó vagy kiadó
belsőség.** Székelyudvarhelyt

Sz. a. 212 négyszögöl területű bel-
sőség, melyen most épült 2 szoba,
konyha, 2 kamra, üveges veranda,
sütőház, fatartó, sertésöl és igen
szép kert van, örök áron eladó
vagy több évre azonnal bérbe
vehető **Lukács Ferenc** tulajdonos-
tól. — Bővebb felvilágosítást nyújt
szíveségből a „Székely-Udvarhely“
kiadóhivatala Kossuth-utca 31. sz.

Földbirtokot, házat, erdőt vesz.

elad és saját költségén
párcelláz

Kovács Elek
ingatlan forgalmi irodája
Marosvásárhelyt.

Apaffy Mihály utca 2. szám.

Ugyanott több kisebb-nagyobb
birtok eladó.

Azonnal kiadó egy 75 holdas,
egy 300 holdas, egy 400 holdas
birtok *mezőgazdasági szeszgyár-
ral*, egy 700 és 1600 holdas
földbirtok.

Pénzt, bármely összegben,
betáblázásra legelőnyösebben
elhelyez, kölcsönügyleteket,
biztosításokat *gyorsan lebonyolít.*

Tejes báranyhús

február 1-től 5 kilós mennyiségben
10 koronaért állandóan a legfris-
sebb minőségű kapható **Kassay Dénes**
szücsmesternél Székelyudvarhelyt,
a Szécsipartársulat báranyhús árusító
csarnokában vagy Bethlen-utca 27
sz. alatti lakásán.

**Kiadó vagy eladó
vendéglő és szálloda**

Székelyudvarhelyen „SZARVAS“ e.
vendéglő és szálloda több vendég-
szobával, nagy beálló udvarral, mel-
lékhelyiségekkel f. évi április hó 24-
től 6 évi időtartamra bérbe-adó. —
Esetleg kedvező fizetési feltételek
mellett eladó. Italmérségi jog a ház-
hoz van kötve. Értekezni lehet a
városi tanács iktató hivatalában
Benedek Béla tulajdonossal.

**Udvarhelyvármegye Nemes Csa-
ládjai.** Szerkesztette: Palmay József.
Ára füzve 16 K. Mig a készlet tart
kapható; Betegh Pál könyvkiadónál
Székelyudvarhelyt. E díszesen kiállí-
ott, az egyes családok címereivel
illusztrált mű, igen becses család-
történeti adatokat tartalmaz.

BOR!

Fernengel Gyula székely-
udvarhelyi bormagykeres-
kedőné.

a legjobb minőségben, nagy válasz-
tékban és legelőnyösebb árak mel-
lett nagyban és kicsinyben kapható

== ÉRTESETÉS. ==

Üzlet átalakítás miatt

a raktárainban levő összes férfi és nőidivatárucikkek, készruhák, cipők, fehéreneműek,
kalapok, terítők, függönyök stb. árait tetemesen leszállítottam s így ritka alkalmu bevá-
sárláshoz módot nyujtok a mélyen tisztelt vevőközönségnek. Ezen alkalmat most tessék
felhasználni.

Tisztelettel:

Szenkovits János Utóda.

**Csekély 2
koronáért
egész éven
át olvas-
hatja** a Székely-
Udvarhely 1848-as függet-
lenségi politikai
ujtságot — tár-
saságban. Kér-
jen azonnal
mutatvány-szá-
mot és fizessen
elő e vérbeli
székely lapra.
Nyílt, őszinte,
bátor s ha szük-

Meghívók

— névjegyek, eljegyzési és esküvői jelentések,
valamint bármiféle nyomtatványok **gyorsan**,
előnyösen beszerezhetők **Betegh Pál** könyvnyom-
tató- és könyvkötő-intézetéből Székelyudvarhelyt,
Kossuth-utca 31. sz.

ség: kárlelnet-
len ostorozója
bármely vissza-
élésnek; a szé-
kelység ügyeit
szívüöl fakadó
szeretettel vé-
delmezi. Min-
den igaz szé-
kelynekerkölcsi
és önmaga
iránti kötele-
sége volna te-
hát hathatósan
támogatni az ő
lapját: a „Szé-
kely-Udvarhely“-t.